

Keywords: *sanitary and epidemiological control, compliance with sanitary legislation, microbiological laboratory work profile regional sanitary-epidemiological control, infectious and parasitic diseases.*

УДК 616.441-006.6 036.2 -02 (571.14)

ЗАЛЕЖНІСТЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ВІД РЕГЛАМЕНТУ І УМОВ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

С.М. Іващенко, Л.А. Устінова, М.І. Хижняк

Українська військово-медична академія

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Резюме. Дану статтю присвячено питанню дослідження впливу гігієнічних умов та обраного регламенту роботи на рівень ефективності виконання військовослужбовцями типових завдань за функціональним призначенням.

В ході проведення дослідження було з'ясовано, що у військовослужбовців, які працювали в гірших гігієнічних умовах, показники якості виконання завдань за призначенням були гірші, ніж у військовослужбовців, умови праці яких відповідали стандартним вимогам. Якість виконання функціональних обов'язків була гіршою також у тих військовослужбовців, регламент роботи яких не був оптимальним.

Переведення учасників експерименту на оптимальний режим роботи та поліпшення гігієнічних умов їх діяльності сприяло підвищенню рівня ефективності виконання військовослужбовцями типових завдань, відповідно до їх функціонального призначення.

Ключові слова: *робота за призначенням, оптимальність регламенту діяльності, військові спеціалісти.*

Вступ. Успішність виконання особовим складом військових формувань відповідальних завдань за функціональним призначенням залежить від рівня ефективності і якості діяльності військових спеціалістів [3].

В свою чергу, професійна діяльність військових спеціалістів в більшості випадків має специфічні риси та здійснюється в специфічних умовах. Крім того, вона пов'язана з необхідністю виконання визначених функцій з високим рівнем ефективності і якості [2, 6].

Але і ефективність, і якість виконання військовослужбовцями завдань за їх функціональним призначенням залежить від того, чи в достатньо сприятливих гігієнічних умовах вона здійснюється і чи є оптимальним для військових спеціалістів регламент цієї діяльності [5, 8].

Враховуючи те, що вимоги до ефективності і якості роботи спеціалістів різного профілю постійно зростають, питанню щодо застосування заходів, спрямованих на забезпечення можливості виконання ними професійних завдань на належному рівні приділяється велика увага.

Велику кількість наукових робіт було присвячено питанню дослідження стану професійного здоров'я військовослужбовців [1,9] та визначенню функціональної спроможності спеціалістів, що працюють в особливих умовах [7, 12].

Важливі результати були отримані про дослідженні питань вдосконалення систем підготовки спеціалістів та забезпечення оптимальних навантажень при виконанні ними відповідальних завдань [4, 11].

Велика увага приділялася питанням вдосконалення діяльності медичної служби з питань контролю стану здоров'я військовослужбовців [10].

Але, на жаль, до цього часу залишається ще не остаточно вирішеним питання щодо вивчення комплексного впливу гігієнічних умов і регламенту роботи військових спеціалістів на рівень ефективності і якості виконання ними завдань за функціональним призначенням.

Дослідженню саме цього питання і була присвячена робота, результати якої представлені в даній статті.

Мета роботи – дослідження характеру і умов професійної діяльності військовослужбовців на якість виконання ними завдань за призначенням.

Матеріал і методи дослідження. В процесі проведення даного дослідження були застосовані наступні наукові методи: метод оцінки гігієнічних умов на робочих місцях військових спеціалістів, метод визначення напруженості військової праці, метод оцінки якості виконання завдань за професійним призначенням, метод статистичної обробки результатів дослідження.

Дослідження проводилось протягом періоду з березня 2013 року до жовтня 2014 року. До нього були залучені 128 військовослужбовців Збройних Сил України, які проходили службу за контрактом в частинах зв'язку Київського гарнізону та згідно їх службових обов'язків періодично несли добові чергування.

Результати дослідження та їх обговорення. На початковій стадії дослідження було здійснено вивчення комплексу гігієнічних умов на робочих місцях військових спеціалістів, що працювали в частинах зв'язку Збройних Сил України. Для цього було застосовано низку гігієнічних методів дослідження.

На основі отриманих результатів всі обстежені робочі місця розподілили на дві категорії: робочі місця з сприятливими гігієнічними умовами і робочі місця з несприятливими гігієнічними умовами.

Звичайно, в тих випадках, коли військові спеціалісти працювали в несприятливих гігієнічних умовах, вони, згідно чинного законодавства, користувалися відповідними пільгами і знаходились під посиленням медичним контролем.

Крім того, було проведено дослідження регламенту роботи військових спеціалістів з визначенням його основних показників (таких як напруженість праці, її інтенсивність та інше).

На основі отриманих результатів були визначені дві категорії залучених до даного експерименту військових спеціалістів: тих спеціалістів, регламент роботи яких є сприятливим для їх функціонального стану і тих, регламент роботи яких слід вважати несприятливим (за умов дотримання допустимих параметрів).

Після цього було проведено тестування якості і ефективності виконання роботи цих спеціалістів згідно їх функціонального призначення.

Враховуючи специфіку діяльності спеціалістів військового зв'язку, за показник ефективності їх роботи брали кількість спеціальних термінів, які ці спеціалісти встигали сприйняти, обробити і передати за допомогою спеціальної апаратури за одну хвилину.

За показник якості роботи військових спеціалістів зв'язку брали кількість помилкових дій (у відсотковому відношенні), допущених ними в процесі виконання тестових завдань.

Отримані дані щодо показників ефективності і якості роботи військових спеціалістів зв'язку представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники якості професійної діяльності військовослужбовців в залежності від регламенту і умов їх роботи

№ з/п	Характеристика умов та регламенту роботи військовослужбовців	Результати виконання завдань за призначенням	
		Показник ефективності, термінів за 1 хвилину	Показник якості, % помилкових дій
1	Сприятливі гігієнічні умови	120	5,4
2	Несприятливі гігієнічні умови	106	8,9
3	Сприятливий регламент діяльності	125	5,8
4	Несприятливий регламент діяльності	97	12,4

Як бачимо з даної таблиці, у військовослужбовців, які працювали в несприятливих гігієнічних умовах, показники ефективності і якості роботи були нижчими, ніж у тих військовослужбовців, які працювали в сприятливих гігієнічних умовах.

Крім того, ці ж показники були нижчими і у тих військових спеціалістів, регламент роботи яких був несприятливим, у порівнянні з спеціалістами, регламент роботи яких був сприятливим.

Висновки

Результати, отримані в ході виконання завдань даної роботи, дають підставу для наступних висновків:

1. Рівень ефективності праці військових спеціалістів залежить від комплексу гігієнічних умов, в яких вона здійснюється, та від ступеня оптимальності застосованого регламенту їх діяльності.

2. Неприятливі гігієнічні умови та несприятливий регламент діяльності військових спеціалістів суттєво впливають на показники ефективності і якості їх роботи.

3. Оптимальним шляхом вирішення проблеми щодо забезпечення достатньо високого рівня ефективності і якості роботи військових спеціалістів є поліпшення гігієнічних умов на робочих місцях цих спеціалістів та оптимізація регламенту їх роботи.

Література

1. Волик О.М. Стан здоров'я військовослужбовців Збройних Сил України кадрового складу за даними медичних обстежень / Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2002. – №2. – С. 20 – 22.

2. Воробйов Г.П. Участь Сухопутних військ Збройних Сил України у міжнародній миротворчій діяльності / Г.П. Воробйов // Матеріали доповідей науково-практичної конференції «Сухопутні війська Збройних Сил України: 20 років миротворчої діяльності, м. Львів. – Львівська академія Сухопутних військ, 2012. – С. 5 – 10.

3. Вороненко Ю.В. Кваліфікаційні вимоги та професійна модель сучасного керівника військово-медичної служби / Ю.В. Вороненко, В.П. Мегедь // Український медичний часопис. – 2009. – №1. – С. 56 – 60.

4. Гойда Н.Г. Особливості захворюваності різних статевовікових груп населення / Н.Г. Гойда, А.П. Картиш, Т.К. Грузєва // Стан здоров'я населення України та діяльність медичної галузі. – Київ, 2002. – С. 38 – 86.

5. Депутат Ю.М. Гігієнічна оцінка фізіологічного стану організму військовослужбовців Збройних Сил України при фактичному та скоригованому раціоні харчування / Ю.М. Депутат // Військова медицина України. – 2012. – №1. – С. 94 – 102.

6. Кобзар М.А. Миротворча діяльність Збройних Сил України як впливовий фактор у забезпеченні національної безпеки / М.А. Кобзар // Збройні Сили України в міжнародній миротворчій діяльності: Тематичний збірник. – К., 2004. – С. 38 – 44.

7. Котуза А.С., Омельчук С.Т. Зміст та умови застосування моделей управління при створенні плану стратегічного розвитку та оперативної діяльності медичної служби Збройних Сил України // Гігієна населених місць. – 2006. – №48. – С. 515 – 521.

8. Мельничин М.Я. Військова служба як етіопатогенетичний фактор захворюваності військовослужбовців / М.Я. Мельничин // Вісник Вінницького національного медичного університету. – Вінниця, 2009. – №13(1). – С. 175 – 180.

9. Одринський В.А. Оцінка процесу реформування первинної медико-санітарної допомоги окремого району / В.А. Одринський // Сімейна медицина. – 2010. – №1. – С. 53 – 57.

10. Юрченко В.Д. Пріоритети розвитку військової медицини України / Збірник доповідей на зборі керівного складу медичної служби Збройних Сил України. – К.: УВМА, 2006. – С. 12 – 20.

11. Capability-related medical support planning. – Belgium: Supreme Headquarters Allied Powers Europe, 1993. – 24 p.

12. Hayes B.P. International Medical Training Opportunities at the United States Air Force School 36 of Aerospace Medicine / B.P. Hayes, C.R. Kleinsmith and R.N. Richardson // RTO-MP-109 (HFM-100) Symposium which was scheduled to be held in Antalya, Turkey, 2003. – 128 p.

Резюме. Данная статья посвящена вопросу изучения влияния гигиенических условий и избранного регламента работы на эффективности выполнения военнослужащими типичных заданий в соответствии с функциональным предназначением.

В ходе проведения исследования было установлено, что у военнослужащих, которые работали в менее благоприятных гигиенических условиях, показатели качества выполнения заданий в соответствии с предназначением были худшими, чем у военнослужащих, деятельность которых осуществлялась в гигиенических условиях, отвечающих стандартным требованиям.

Качество выполнения военнослужащими их функциональных обязанностей, также, было более низким у тех из них, регламент работы которых не был оптимальным.

Применение для личного состава, участвующего в эксперименте, оптимального режима деятельности и улучшение гигиенических условий на рабочих местах военных специалистов способствовало повышению уровня эффективности и качества выполнения ими типичных заданий в соответствии с функциональным предназначением.

Ключевые слова: работа по функциональному предназначению, оптимальность регламента деятельности, военные специалисты.

Summary. This article is devoted to study the effect of hygienic conditions and elected to the regulations of the military effectiveness of the typical tasks in accordance with the functional purpose.

During the study found that soldiers who worked in less favorable conditions of hygiene, quality indicators assignments in accordance with the mission were worse than those of the military, whose activities are carried out in hygienic conditions that meet the standard requirements.

Quality of executing by the members their job according to their functional responsibilities, too, was much lower among those persons, whose work schedule was not optimal.

Application for personnel, involved in the experiment, the optimal mode of activity and improved hygienic conditions in the workplace of military experts, helped to improve the efficiency and quality their performance of some typical tasks in accordance with the functional purpose.

Keywords: *work on the functional purpose, , optimal regulation of activity, military specialists.*

УДК 613.67

ОСОБЛИВОСТІ ВОДОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ

М.О.Кучер, І.В.Огороднійчук, Н.Д. Козак, М.Ф. Полторак

Українська військово-медична академія

Національний університет оборони України ім. І. Черняховського

Резюме. *У статті розглядаються питання щодо особливостей водозабезпечення та організації санітарно-гігієнічного забезпечення доброякісною водою особового складу військ в польових умовах, а також у період бойових дій, екстремальних та надзвичайних ситуацій.*

Ключові слова: *водозабезпечення, польові умови, бойові дії, санітарно-гігієнічне обстеження.*

Вступ. Одне з основних місць в системі забезпечення здоров'я та боєздатності військовослужбовців займає організоване, відповідно до встановлених вимог, водопостачання, яке являє собою сукупність заходів, що проводяться спеціально призначеними для цього силами і засобами з метою забезпечення військовослужбовців водою в необхідній кількості і встановленої якості. При обмеженні доступності доброякісної води, особливо в польових умовах, завжди існує небезпека для здоров'я і життя внаслідок вживання води з неперевірених вододжерел, що може різко ускладнити санітарно-епідеміологічну обстановку в військах [1].

На сучасному етапі проблема якості питної води у світі звучить гостро, що пов'язано із глобальними змінами в соціально-економічній сфері внаслідок стрімкого технологічного прогресу та перенаселеності. Також децентралізація водопостачання в польових умовах значно ускладнює своєчасність та безперебійність її доставки, що може негативно позначитися на якісному та кількісному стані водозабезпечення особового складу, а як наслідок можливе загострення епідемічної ситуації. Тому питання організації водопостачання в польових умовах на теперішній час постає, як ніколи, актуально [2].